

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Irdeleink macskakelt árak.
 A lap megjelenik minden ost-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adódnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PEST MEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSEGENEK HETILAPJA.

A székesfőváros és az ujpesti csatorna ügye.

Ujpest, február 19-én.

Van a székesfővárosnak egy böles tanácsa, a mely azt hiszi magáról, hogy soha sem téved.

Ennek a böles tanácsnak azon barátjai, kik a kerületekben, a választók rokonszenvét is meg akarják tartani, már úgy jellemzik a tanács bölcsességét, hogy: ritkán téved, de ha téved, nagyot téved.

Budapest lakosságának többsége pedig azt vallja, hogy: sokszor téved s mindig nagyobbat téved.

A böles tanács tévedéseiről nem vettünk statisztikai rovatot eddig, azt azonban be fogjuk bizonyítani, hogy óriási tévedésbe esett akkor, amidőn az államvasutak nyugoti főműhelye részére épített gyűjtőcsatorna ügyében azt kürtölte világgá a lapok útján, hogy:

„Ujpest község egész kedélyesen rendelkezik a főváros tulajdonát képező vácsi-uti csatornával s még csak meg sem kérdi a fővárost, hogy nincse ez ellen kifogása? Az államvasutakkal egyidejűleg terveket dolgoztatnak ki az ujpestiek, vízjogi engedélyt kérnek s még azt sem tudják, hogy a főváros hajlandó-e csatornába fogadni a főműhely szennyvizét?”

Óriási nagyot tévedett akkor, a midőn ezen téves állítások alapján, azon kérelemre vélte magát feljogosítottának,

hogy: „a földművelésügyi miniszter az államvasutak nyugoti főműhelye részére épített csatornára vonatkozó vízjogi engedélyeket semmisítse meg s új eljárást rendeljen el, a melyhez a főváros is meghívassék.”

A földművelésügyi miniszter a vízjogi engedélyeket meg nem semmisítheti, de még csak új tárgyalást sem rendelhet el, mert a vízjog minden tekintetben törvényszerűen adatott meg s mert a főváros tanácsának egyetlen pontra nézve sincsen igaza.

A vácsi-uti főcsatornát ugyanis a földművelésügyi miniszterium építette.

Az építés alkalmával felvett egyezség értelmében a csatorna építéshez bizonyos arányban hozzájárultak a főváros, Ujpest és az állam.

A csatorna fentartási költségeihez ugyanazon egyezség alapján hozzájárul 6%-al a főváros és 4%-kal Ujpest.

A vácsi-uti főcsatorna tehát nem kizárólagos tulajdona a fővárosnak, a mint hogy a csatorna kezelés és inlézkedés jogát nem is a főváros, hanem az államépítészeti hivatal gyakorolja.

Hogy a főváros tanácsa csak most szerzett tudomást a műhelytelepi csatornáról és a vízjog engedélyezéséről, az nagyon szomorú fényt vet a főváros tanácsára és közigazgatására, mert Ujpest községe már 1902. évi július hó 24-én, 26.394. sz. a. értesítette a székesfőváros vízműveinek igazgatóságát,

hogy a közcsatorna építését megkezdi, sőt mi több, az építés megkezdésénél a vácsi-uti főcsatornába való betorkollást Ujpest község mérnöke, Hoffer Miksa, a főváros kiküldött mérnökével együtt, tehát közösen állapította meg.

A főváros tanácsának tehát abban sincsen igaza, hogy tudomása nélkül történt ez a dolog.

A fővárosnak ez a megszokott eljárása azonban minket egyáltalán nem lep meg, mert hiszen élénk emlékeztünkben van még az a közelmúltban történt eset, a midőn a vízműveknél, a rosszul lefektetett második főnyomó cső felbontása vált szükségessé s a főváros sehogy sem tudta megtalálni a csövet és Ujpest előjáróságának az utba igazításához volt kénytelen folyamodni.

A kérdés eldöntésére nem lényeges, de érdekes dolog, hogy mi ébresztette föl közigazgatási álmaiból a fővárost, az ujpesti csatorna ügyre vonatkozólag.

Elmondjuk tehát ezt is.

Először, az államépítészeti hivatal gondoskodott nagy víz esetében arról, hogy az árvíz színe alatt levő csatornaszemek, veszély esetén felemeltessenek.

Másodszor, miután a műhelytelep engedélyezése alkalmával az engedélyokiratba oly pont vétetett föl, hogy folyamszabályozási szempontból, a folyam-mérnöki hivatalnak jogában áll bármikor a szóban forgó csatorna torkolatának más, általa kijelölendő helyre való áthelyezését követelni: az államvasut

I R O D A L O M.

A magyar királyság második századával foglalkozik főképen Acsády, „A Magyar Birodalom Története” című munkájának épen most megjelent 7-ik és 8-ik füzetében. Drámai élénkséggel rajzolja a Bizáncszal folytatott nagy küzdelmeket és finom kritikával mutatja meg ezeknek a harcoknak a fiatal magyar állam fejlődésére ható következményeit. Nem jelent meg eddig történeti munka, mely III. Béla és Imre királyok jelentőségét, uralkodói működését olyan éles világításba helyezte volna, mint Acsádyé. Az új kulturtörténeti adatok egész halmazával mutatja meg, hogy mint hagyja el Magyarország uralkodásuk alatt a régi ösvényt és lép arra az útra, a melyen a szó szoros értelmében nyugati és modern állammá fejlődött. Bélának, az apának uralkodása érdekesebb, ám Imrének, nagy tehetségű fiának kormányzása tanulságosabb. Csupa nemes törekvés, csupa szeretet és bizalom az egész ember, de mindig csak hálátlanságot, szeretetlenséget kell tapasztalnia. A katolikus egyházhoz való ragaszkodását, mely valláosságát azzal jutalmazza a pápa, hogy a Balkán országokban egyenesen magyar-ellenes politikát folytat, a magyar főpapok pedig elégedetlenséget szítnak ellene. Nagy tehetségét, erélyét, okosságát bizonyítja, hogy a külső és belső ellenségekkel szemben is mindvégig megvédte a maga és a magyar allamiság tekintélyét, és hogy az ország diadalmasan került ki a hosszú tusákból. Mi-

kor Imre örök álomra hunyta le szemét, a magyar király nemesak Magyarország, Horvát- és Dalmátország, hanem Ráma, Récország, Haliés és Bolgárország királyának címét viselte. E ezimekben nyert kifejezést az a tény, hogy a forrongásban lévő Balkánfélszigeten állandóan meggyökeredett a magyar állam és hogy az Adriától a Fekete-tengerig az ő befolyása lett irányadó. A keretek, melyek előttünk kibontakoztak, valóban egy nagy magyar birodalom keretei. Szeretettel, mélyeséges tudással rajzolja Acsády ezt a hatalmas fejlődést. Folyton rámutat arra is, hogy a királyság második századában nemesak határaitban, de belől a közszellemben és közszerzetben is lényeges változások mentek át a fiatal Magyarországra. Átment nemesak külső szokásaiban, hadviselési módjában, hanem eszejárásában, érzéseiben és gondolkodásában is. Magyar maradt a nemzet, de európai magyar. Ezek a közlélek és közszerzet atalakítására vonatkozó fejtegetések a magyar kulturhistóriának legszebb lapjai közé tartoznak. Nemesak tartalmuknál, a stílus melegségénél és szépségénél fogva, hanem érdekességükönél fogva is. Ugy hatnak az olvasóra, mint valamely lendületesen, költőfantáziával megírt kulturhistóriai regény legvonzóbb fejezetei.

*Az *Állatok Világának* most megjelent 85-dik füzetében, amelyhez az ormányos és a hollóakadukat ábrázoló fekete nyomatu műlap van csatolva, a tyukféléről szóló becses rész folytatását kapjuk. A pusztai tyukok jellemzése s azok életmódjának részletes ösmertetése után a fajok kerülnek sorra s azok közül elsőben is a süket fajok, ezek a nagyon is érdekes madarak, amelyek különösen a vadászemberek előtt becsesek.

A szerzők ezután a nyírfajokról jegyeznek föl nagyobb figyelmet érdemlő jellemző apróságokat, teljes képét adva a madarvilág ezen alakjainak. Az *Állatok Világa*, amely a legszebb illusztrált művek közé tartozik s amely a természettudományt előbbre viszi, füzetes kiadásban kerül könyvpiazcra s a füzetek ára 80 fillér. A már megjelent kötetek izléses és mesteri kötésben darabonként 18 koronáért kaphatók ugy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78.) mint minden könyvkereskedésben.

Tuberkolózis. A *budapesti Tüdőbetegség Szanatórium Egyesületnek* kiadásában *Tauszke* Ferencz dr. és *Kuthy* Dezső dr. tanárok *Tuberkolózis* című folyóiratnak február hó 1-én jelent meg a második száma. E gondosan szerkesztett hasznos folyóiratra minden magyar családnak elő kellene fizetnie, hogy mindenki kellően tudja magát védeni a tüdővész ellen. A folyóirat második számában dr. *Hutyra* Ferencz az állatorvosi főiskola tudós tanára arról értekezik, hogy a *marha* tuberkolózis (gyöngyház) átvihető-e a tej élvezete útján az emberre? A füzet további tartalmát a tuberkolózis leküzdését előző hazai és külföldi mozgalmakat ismertető cikkek gazdag és érdekes rovatjai képezik.

A *„Tuberkolózis”* minden hónap elsején jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 1 korona. Az előfizetési díjak a Szanatórium-Egyesület pénztárához (Budapest Vigadóter 1. szám) küldendők be. A kitűnő folyóiratot ajánljuk olvasóink figyelmébe.

***Olcsó könyvtár.** E hasznos, kulturális vállalatból négy újabb füzetet kaptunk (1261—1268. szám), melyek közül háromban Arany János népszerűsítésének nagyjelentőségű folytatását látjuk. Nagy baj volt

ezt a pontot magára nézve sérelmesnek találta és megfellebbezte. E fellebbezés kapcsán kérdést intézett a földművelésügyi miniszter Újpest községéhez az iránt, hogy ki tartja fenn a csatornát, s ki viseli árvíz esetében a költségeket, mintán eredetileg zsilippel volt a csatorna tervezve.

Újpest község előljárósága ekkor az államépítészeti hivatalhoz fordult információért s ennek alapján jelentette a miniszternek, hogy: a csatorna zsilippel ellátva nincs és így árvíz idejében szivattyuzási költség nem is merülhet fel, ellenben az első pontban említett csatornaszem emelésekét s a rendes fenntartási költségeket a 6% és 4%-os arányban a főváros és Újpest viselik.

A miniszter Újpest község előljáróságának ezen jelentését most megküldte a fővárosnak s így Újpest útján értesült a böles tanács arról, hogy a fővárosnak e tekintetben milyen jogai és köteleiségei vannak, pedig — a mint azt fentebb bebizonyítottuk, még az építkezés kezdete előtt, volt elég alkalma mind a kettőről tudomást szerezni.

Magára a tényre vonatkozólag kijelenthetjük, hogy *Újpest községe a vízjogi engedélyt kellő előrelátással s az összes hatóságok közbejöttével szerezte meg.*

Az engedély-tárgyaláson részt vettek a folyammérnöki, a kulturmérnöki s államépítészeti kiküldöttek. *Az államépítészeti hivatal, mint a csatorna fenntartásával megbízott hatóság s mint a csatornának kezelője volt egyedül feljogosítva, a vízjogi engedély megadásakor, az esetleges aggályok kifejezésére, a fővárosnak azonban ilyen joga nem volt s nem is lehet.*

Hogy községünk előljáróságának ez alkalommal sikerült bizonyos előnyöket kivívni, az, előljáróságunknak csak dicséretére válik s ószintén kívánjuk, hogy

az olyan eset, a mely Újpestnek előnyt szerez s a főváros böles tanácsának bosszúságot okoz, mennél gyakrabban forduljon elő.

A fővárosnak nincs oka Újpestet furfangos üzletekkel vádolni, mert hiszen a dolgok kezdetén, megkínáltatott azzal, hogy a műhelytelepi csatornát a saját területén vezesse a vácsi-úti csatornába, s ha akkor nem tudta felfogni az ajánlat előnyeit, most ne gyalázza Újpest ügyességét, hanem ismerje el, hogy böles tanácsa álomszuszék volt akkor is, mint mindig.

A földművelésügyi miniszter bizonyára értésére fogja rövidesen a fővárosnak adni, hogy nem Újpest, hanem Budapest szokta gazda nélkül csinálni a számadásait.

Ez szolgáljon a *»Pesti Hírlap«*-nak is válaszal.

Pénzüntézetek.

Az Újpestvidéki Takarékpénztár f. évi február hó 28-án d. u. 3 órakor tartja a saját helyiségében ez évi rendes közgyűlését. Az intézetnek az 1902-ik évi mérleg-számlája szerint: 1.639.671 K 24 f. a vagyona, 1.619.989 K 93 f. a terhe és így 19.681 K 31 f. a tiszta nyeresége, a mi tekintetbe véve, hogy az intézetnek az értékesített ingatlanoknál 4314 K 16 f. a váltóköveteléseknél, 7634 K vesztesége volt, igen szép anyagi eredmény, a mely arról tanuskodik, hogy az újpestvidéki takarékpénztár igazgatása gondos kezekben van letéve.

Az Újpesti általános önszegélyző egyesület mint szövetkezet f. é. február hó 14-én tartotta meg *Diamantstein Lajos* elnökle mellett XII. évi rendes közgyűlését, melyen 34 szövetkezeti tag 837 tüzletárszszel és 214 szavazattal vett részt s így az elnök s határozatképességet megállapítván, a jegyzőkönyv vezetésére Dr. Varga Károlyt, hitelesítésére Illek Vincze és Vanyek Béla szövetkezeti tagokat kérte föl s a közgyűlést, a megje-

mindeddig, hogy legjelesebb klasszikusaink munkái nem igen terjedhettek el a társadalom szélesebb rétegeiben, mivel a drága „összes művek” árát nem minden erszény bírta el. Ezen a bajon segít most az „Olesó könyvtár”, midőn lassanként füzetekben, esekély áron hozza forgalomban Arany János munkáit, megkezdvén a sorozatot a nagy költő eposzaival és költői beszélyeivel, melyek közül az eddigi füzetekben már megjelentek: Murány ostroma, (1186—1188. sz.) Buda halála, (1221—1224. sz.) Nagyidai ezigányok, (1265—7. sz.) Katalin. Kevéháza, Szent László füve, (mind a három az 1263 4. füzetben) Első lopás és Jéka ördöge (mind a kettő az 1268. számban): — míg a többiek rövid időközökben fogják követni az elsőket, igaz öröme a magyar irodalom és kultura minden barátjának. — Külön kell megemlítenünk a most megjelent füzetek közül az 1261/2. számút, melyben Tolsztoj Leonak, a jasznaia-polyánai remetének hét legjobb elbeszélését fordította le Fűredy F. Gusztáv. — Az „Olesó könyvtár” egy-egy számának ára 20 fillér s minden hazai könykereskedésben kapható.

Legutolsó három füzete ismét a legjobbak közül való. A kik szeretik a kalandos történeteket, melyek exotikus vidékre vezeték az olvasót, bizonyára szívesen veszik a *„Halket Péter kőkatona esztét”*, melyet *Schreiner Olívia* írt (1253—1254. szám). A történet Dél-Afrikában játszék, a Mashonalandban s érdekességét csak növeli az a környezet, melyben a szegény, jószívű besületes katona tragédiája lejátszódik. Derék, emberszerető lelke veszté el ezt az egyszerű embert, a ki épen akkor, mikor a terhes szolgálattól már szabadulna és nyugodt polgári életet kezdhetne, megszán egy szerenestlen négert és szabadon boesátja, elvagdossa bilincsét... s aztán az erre támadt zajban agyon lövi magát. Egyszerűbb

és meghatóbb történetet rég nem olvastunk: hatást vadászó eszközök, izgató bonyodalom nélkül, csak az igazság közvetlen művészetének az ereje az, mely az első naptól az utolsóig leköté az olvasó minden figyelmét és érzelmét. A kettős füzet ára 40 fillér.

A következő füzetben *„Barabás Miklós emlékiratait”* adja közre *Kézdi Kovács László*, a festő (1255—1258. szám.) A most öt éve elhalt és tisztos kort ért művész több év folyamán, szörványosan írta össze emlékeit, úgy a mint az egyes mozzanatok eszébe jutottak. Talán ez az oka, hogy jegyzeteiben az események nem folynak teljes időrendben egymás után, de viszont a megfigyelései olyan érdekesek és azok az apró képek, melyeket korának rohamosan torlódo eseményeiből ki-kiragad, oly vonzó, hogy nagyon is megérdemlik a közzétételt. Barabás, a ki a magyar festészetnek egyik uttóró apostola volt, emlékiratai első részében érdekes képet adja küzdelmes ifjuságának s a századeleji erdélyi közművelődési állapotoknak, megismerté egész sereg akkor élt notabilitással, majd leírja bécsi, bukaresti és olaszországi művész-vándorlásait, melyeket gyakran humoros epizódokkal fűszerez. A harminezas évek elején visszatér a hazába, sőt 1836 ban véglegesen Pesten telepszék meg. Leírja a 38-as árvíz borzalmaít, később pedig megemlékszik a szabadságharc eseményeiről. Ettől kezdve a jegyzetei már hézagossabbak, de a mi nevezetesebb történet életben, arról a későbbi évekből is beszámol. Ilyen pedig igen sok történet vele, mert a nemzeti ujjászületés nagy alakjait és összes szereplőit mind a Barabás művésze örökítette meg a későbbi idők számára s e nagy alakokkal lépten-nyomon találkoznék emlékirataiban is. Vonzó és kedves olvasmány ez a négy számra terjedő vastagfüzet, melynek ára 80 fillér.

lentek üdvözlése után megnyitotta. A közgyűlés, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek felolvasása után, az igazgatóság javaslatait elfogadta s a *felmentvényt* úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak *egyhangulag megadta*. A választások közfelkiáltással ejtették meg. Megválasztott egyhangulag 3 évre *elnökké*: Diamantstein Lajos, *alelnökké*: Fischer Antal, *igazgatósági taggá*: Weisz József, Szél Manó, *Felügyelő-bizottsági taggá* 1 évre: Ladányi Zsigmond, Deutsch Zsigmond, Sonnenfeld Miksa rendes, Lindt János, Kövér Sándor póttag. *Választmányi rendes taggá*: Emmerling Rezső, Erős Antal, Feldmann József, Friedmann Ede, Fuchs Antal, Fürst Gerson, Grünbaum Lajos, Guth Pál, Hendl Mór, Kettner Lajos, Kiszling István, Dr. Kout Izidor, Lugos Hugó, Náthán József, Németh Gyula, Pintér J. Antal, Rosenthal Salamon, Singer Lipót, Schreiber Gyula, Scherzer Károly, Szidon Mór, Vanyek Béla, Weisz Jakab, Wüsztner Henrik, *póttaggá*: Bauer Herman, Kuliner Henrik, Deucht Lajos, Rosenfeld Miksa, Sonnenfeld Samu. *Felszámoló bizottsági taggá*: Hevesi Vilmos, Veszprémi József, Pintér Gusztáv, Scherzer Károly, Wagner Samu. *Ügyészszé*: Dr. Varga Károly. A felügyelő-bizottság tiszteletdíja 200—200 koronában állapítatván meg, a közgyűlés, miután *Schön Bernát* indítványára az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak, választmányának s a tisztviselőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg, az elnök éltetésével véget ért.

H I R E K.

— **A felszámoló bizottság elnöke.** Pest-megye közigazgatási bizottsága f. hó 12-én tartott üléséből, az állami italmérésí jövedékről szóló törvény értelmében, Pestmegye területére és a fogyasztási adók tekintetében a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság körébe tartozó Újpest községre alakítandó felszámoló bizottság elnökéül — az 1903. 1905. évi kivétó időszakra — *Fürster Aurel* drt., elnök helyettesül pedig *Boross Pált* küldötte ki.

— **Bizottsági ülés.** A községi szabályrendeletek kidolgozására kiküldött bizottság, melynek a képviselőtestület részéről Illek Vincze apátplébános, Mady Lajos, Dr. Kis Sándor, Dr. Hédervári Soma, Dr. Seligmann Jenő, Ladányi Zsigmond, Farmathy István a tagjai f. hó 16-án d. u. 3 órakor tartotta az ülést s elhatározta, hogy a bemutatott építési szabályrendeletjavaslat sokszorosításék és a bizottsági tagok között tanulmányozás ezéljából kiosztassék.

— **Alapszabály-megerősítés.** Az „Újpesti Maszkül el Dal” (szegényekre figyelő) egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium folyó évi 11.426 sz. alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Nemzeti induló.** *Hazslinszky Gusztáv*, az újpesti polgári leányiskola jeles énektanára ismét egy újabb zeneművel gazdagította kitünő zeneszerzeményeinek a számát. Legújabb zeneműve *„Nemzeti induló”* két szólamu fiu- vagy leánykarra és zongorára. Az iskolai használatra szerzett zeneművet *Zsáinszky Mihály* államtitkárnak ajánlotta a szerző. Ara 1 K 20 fillér. Kapható minden zeneműkereskedésben és a szerzőnél.

— **A Kossuth-szobor bizottság hangversenye.** A Kossuth-szobor bizottság az Újpesten emelendő Kossuth-szobor javára rendkívül jól sikerült hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendezett f. hó 14-én a Colosseum termeiben. A hazafias lelkesedés, a melylyel a bizottság a nemes ügyet a megvalósítás felé vinni óhajttja, ez alkalommal megtermé gyümölesét, mert úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényes siker koronázta buzgalmát. A hangversenyt a Danubius hajógyár dalkarának éneke nyitotta meg. „Kossuth himnusz”-nak mély érzéssel és bámulatos vervével előadásával. Majd *Gyulay Árpád* adta elő nagy hatással lapunk felelős szerkesztőjének, *Brankovics György* nek ez alkalomra írt költői lendületű „Prolog”-ját. Ezután ismét a dalkór énekelte, újból viharos tapsokra ragadva a közönséget,

a mely ugy ennél a számnál, mint a dalkar többi énekénél is lelkesen tüntetett a dalkör művész karmestere, *Sztojanovits Jenő* mellett, a ki rövid idő alatt a *Danubius* hajógyár dárdaáját tényleg művészi színvonalra emelte. A hangverseny utolsó száma *Mártonffy Imre* „A szerelem próbája” cz. vigjátéka volt, a melyben Szilágyi Pál, Bélián Irma és Székely Sándor tüntek ki. A hangverseny után tánczra perdült az ifjuság és — régi szokás szerint — járta a ropogós esárdást kivilágos virradtig!

— **Szabad Lyezeum Ujpesten.** A *Szabad Lyezeum* második előadását f. hó 12-én este 8 órakor tartotta esekély érdeklődés mellett a közművelődési kör nagy termében. Ez alkalommal Dr. Papp Károly főgymnásiumi tanár tartott előadást vetített képekkel a honfoglaló magyarság műveltségéről. Az előadás felellete az ősz haza földjének, égálji viszonyainak ismertetését: faji és nyelvi rokonságunk taglalását; az ősz magyarok hadi és államszervezetét, jellemzőbb lelki vonásait, viseletét, vallási felfogásuk és szellemi életüket tárgyzó mondák magyarázatát. Az élvezetes és minden tekintetben tanulságos előadást a közönség rendkívül érdeklődéssel hallgatta és végén az előadót viharosan megéljenezte.

— **Az egyesült villamossági részvénytársaság tisztikara** f. é. február hó 28-án, az „Ujpesti Közművelődési kör” helyiségeiben zártkörű tánczesztélyt rendez. Személyjegye: 3 korona. Családjegye: 6 korona. A tánczesztély tisztja jövedelme a r. t. gyári munkásaink „Önképző- és Dalegyesülete” javára fog fordíthatni.

— **„Józan Emberek Pihenője”** forgalma f. é. február 1—15-ig. Melegedő vendég 629, éjjeli vendég 89. Továbbá kiszolgáltattott 627 adag tea és kenyér. — Adományok: Ehrenwald László, 15 fekvőhely, Jutegvár 15 szalmazsák és vánkós, Perl Adolf 20 zsúp szalma, Lövy Ernő 10 kilo kockacukor, Dr. Elek Pál 3 kilo orosz tea, Sonnenfeld Lina és fiai 21 drb. különféle vasedény, Takács Adolf 26 drb. különféle háztartási czikk. Ujpesti közsege 4 darab petróleumlámpa, Légszesztársulat 170 zsák pírzsén, Erben Samu 10 kilo cukor és 300 klg. fa, Cseh Iván 5 ablak függöny, Brankovics György 56 füzet különféle hasznos olvassmány, Id. Benkovits Imre a „Vasárnapi Ujság” 24 füzet, Tyroler Armin 6 és Schön Bernát 4 kötet regény. Hálás köszönet az adakozóknak.

— **Házi-estély.** Az „Ujpesti Katholikus kör” f. é. február hó 17-én rendezte első házi estélyét, melyen a kör tagjai családjaikkal együtt nagy számban jelentek meg, s a mely várakozáson felül sikerült. Az estélyt Kesserű Baláznő Illek Margit ügyes zongorajátéka nyitotta meg, utánna *Fries Relli* a Hugonoták című operából az „Apród dal”-át énekelte el esinosan, majd *Andrejka Margit* szavalta el hatásteljesen Váradinak „Judás” című költeményét, *Gönczy Pál* pedig a „Bánk-Bán” című operából Melinda-áriát s Dr. Prokesch Antal „Kurucz dal”-ait énekelte el nagy tetszést aratva. Végül ismét *Fries Relli* az „Ördög Rébert”-ből adta elő hangulatteljesen az „Irgalom”-áriáját. Hogy a házi estélyen jelenlévők a közreműködőket lelkesen megtapsolták s megéljenezték, azt talán mondani is szükségtelen. Hangverseny után reggelig tartó táncz következett, melynek folyamán *Andrejka Margit* és *Grenzó Ilona* a „Rózsabimbó”- és „Angol tánczot” mutatták be igen kecsesen.

— **A régi hívek köre** f. hó 14-én tartotta meg második estélyét, melyen még számosabban vettek részt, mint az első estélyen. A kedélyes és családias hangulat reggelig együtt tartotta a kör tagjait, kik között éjfél tájban *Wolfner Tiradar* országgyűlési képviselőnk is megjelent, s jelenlétével még magasabbra fokozta a jó kedvet.

— **Rpalotai football-club — Ujpesti „Törekvés”.** E két club csapatai mérköztek február 15-én. Előbbinek Ujpest, Kossuth-utcai pályáján 3:1 eredménnyel Rákospalotának javára. Bíró Labiner volt az Ujpesti tornaegylet tagja, kinek ítéleteit mindkét csapat megelegetéssel fogadta.

— **Az ujpesti cipészek nyersanyag beszerző szövetkezet** f. hó 15-én d. u. 3 órakor tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, melyen 39 tag 80 üzletrésszel vett részt. A közgyűlést *Schér István* elnök azon kérelem-

mel nyitotta meg, hogy a szövetkezeti tagok nyugodtan és higgadtan szóljanak hozzá az egyes kérdésekhez, a jegyzőkönyv vezetésére Benkovits Kálmánt, a hitelesítésére Rosenfeld Izidort és Jani Sándort jelölte ki, s a jelentéseket olvastatta föl. A közgyűlés a mérleg-számla, az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentéseit tudomásul vette, az igazgatóság javaslatait elfogadta s a *felmentvényt* ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak *megadta*. Ezután választásra került a sor. Megválasztott az igazgatóság tagjává: Reischmann Antal, Arany József, Szabó János. A felügyelő bizottság tagjává: Tresz Károly, Fischer Károly és Müller Kálmán. Indítványok nem adatván be, az elnök az egyes sérelmek előadását engedte meg s ezekre rögtön és megnyugtatólag válaszolva, a közgyűlés véget ért. A felolvasott jelentések szerint a szövetkezetnek ez idő szerint 104 tagja van 163 üzletrésszel. A tagok azonban — valószínűleg a rossz közgazdasági viszonyoknál fogva a múlt évben csak 2307 koronát fizettek be. A szövetkezetnek az 1902. évi mérleg-számla szerint 31.888 kor. 88 fill. a vagyona, — s 33.700 kor. 83 fill. a terhe. Tartozása: 10.310 kor. 41 fill. Követelése: 8498 kor. 46 fill. A vesztesége tehát: 1811 kor. 95 fill. A veszteség onnan származott, hogy az üzletvezető részrehajlóan s hanyagul vezette az üzletet, amiért állásától fel is mentették.

— **A jelmezestélyt**, melyet az összes elemi iskolák és a polgári leányiskola tantestülete rendezett f. hó 14-én a Közművelődési Kör helyiségeiben, talán úgy jellemezhetjük a legtalálóbban, ha az aratásra gondolva azt mondjuk, hogy: jó erkölcsi- s közepes anyagi termést eredményezett. Az estélyen ugyanis kevés volt a jelmez, még kevesebb volt a tanítónő, de több volt a tánczos mint a tánczosné, s páratlanul kedélyes volt mindvégig a hangulat. A jelmezek közül a legszebbek voltak a Gurányi Sárika (Bohócz), Csepesányi Sarolta (Virginia szivar), Oravecz Juliska (Tiroli leány), Lusztig Emma (magyar paraszt leány), Schéner Gyuláné (sváb leány) jelmeze. Az első francia négyest 24 pár tánczolta s jelen voltak a következő hölgyek: *Asszonyok:* Aezél Béláné, Csepesányi Béláné, Doby Antalné, Elkántné Sikor Jolán, Felicz Bertalanné, Földes Károlyné, Gönczy Ferenczné, Gurányi Istvánné, Gergely Antalné, Gosztonyi Józsefné, Hendel Gusztávné, dr. Havass Gyuláné, Imrich Jánosné, Józsa Dánielné, Kárpáthy Dezsőné, Kiszling Istvánné, gánóci Keezkes Kálmánné Mészáros Alajosné, Oravecz Andrásné, Praeser Imréné, Papp Mihályné, Péterfy Ferenczné, Richnovszky Gyuláné, Reitter Lajosné, Schéner Gyuláné, Tóth Kálmánné, dr. Troján Alajosné, lovag Wenczer Antalné, Wüsstner Henrikné. *Leányok:* Breitner Rózsa, Csepesányi Sarolta, Duboviczky Stefike, Gurányi Sárika, Gróf Juliska, Hanzlich Vilma, Havas Gabriella, Hendel Mariska, Igaly Margit, Juhász Ida, Kornfein Gabriella, Lusztig Emma, Oravecz Juliska, Praeser Erzsike, Tóth Ilona. Az estélyen jelen volt *Wolfner Tiradar* kerületünk országgyűlési képviselője is. Ki kell még emelnünk a szellemesen megszerkesztett táncrendet, melynek ez alkalommal órarend volt a címze s a következő beosztással bírt: I. 8—12-ig: I. Bemutakozó. (Csárdás.) 2. Ábrándozások. (Keringő.) 3. Társalgó. (Tipegő.) 4. Beszéljen a mamával. (I. négyes.) 5. Összekülömbözések. (Pas-de-quatre.) 6. Kibékülés. (Lengyelke.) 7. Valomások. (II. négyes.) Kirándulás az asztalok köré. II. 12-től reggelig: I. Viszontlátás. (Soupé-esárdás.) 2. Szeszélyeskedő. (Tipegő. Hölgyválasz.) 3. Kontra. (Keringő.) 4. Szépló. (III. négyes.) 5. Repülés az égbe. (Gyorspolka.) 6. Csillagok közé. (Lengyelke.) 7. Soh'se halunk meg! (Csárdás.) Ez utóbbit őszintén kívánjuk a derék tantestületnek.

— **A farsang vége.** Egy rövid hét még, s az idei hosszú farsangnak vége. F. hó 25-én már hamvazó szerdára virradunk, ezt megelőzőleg azonban a „*Szent Erzsébet jól. nőegyesület*” még alkalmat ad hölgyeinknek, hogy f. hó 21-én rózsaszínű dominókba rejtözve, még egyszer jól kimulathassák magukat Karneval herezzel s egy egész évre elbueszhasznának tőle. Hölgyeim! Ki tudja lesz-e viszontlátás mához egy évre, ha lesz is, ki tudja milyen lesz!? Rajta hát! A Cseh Iván és Schwacha czégek szívesen szolgálnak még rózsaszínű dominókkal s így nines ok, nines kifogás arra nézve, hogy a rózsaszínű estélyről elmaradjanak, ahol 51 athleta s legalább kétezer annyi nem athleta várakozik önökre, azon dicséretre méltó számdékkal, hogy erős karjaikon a zene vidám hangjai mellett, a farsangból a bójtbe minden kellemetlen zökkenés nélkül átjuthassanak. — A Kereskedő és iparos ifjuságot az „Ujpesti Kereskedő és Iparos Ifjak Önművelődési Köre” a Karikás vendéglőjében várja, a hol f. hó 22-én kedélyes-estélyt rendez mindazok számára, kik azzal a bizonyos keddel, a mely a hus elhagyásával jár, nem igen tudnak megbarátkozni. Lesz az estélyen felolvasás, szavalat, monolog és tombola és egyéb élvezetes szórakozás — s a mi fő, belépti-jegy helyett csak a műsort kell megvenni 20 fillérért, a melyhez étlapot szintén ingyért ad Karikásné s a fizetőpinezér is szívesen vár a mulatság — végéig.

Hát csak azért is!

— Karczolat. —

Galilei nevének fényét és dicsőségét örökre elhomályosította *Ghy Pál*.

Az elsőnek ama felkiáltása: „És mégis mozog a föld” kis Miska *Ghy Pál* azon felkiáltásához képest: „Hát csak azért is.”

Valóban, lelke mélyéig meghatott az a heroikus elszántság, a melylyel *Ghy Pál* az „Ujpesti Közlöny” legújabb számában a „Társadalmi élet és Ujpest nagyjai” című czikkében újra „elfújta a régi nótáit” a dupla napidijáról, Wolfner korteseiről, Tános házána a megvétéléről, a czérnavasut eladásáról, a nagy kölesömről, az ujpesti bankokról, a husos fazekakról a korteskaszsa létezéséről s a vezető emberek rosz példaadásáról.

Meghatottságomban már azon a ponton voltam, hogy elhiszem *Ghy Pálnak* azon kijelentését: „En pedig a mit állítok, mind egytől egyig igaznak tartom. Hát minek ide több bizonyíték?!” mert hiszen ennyi önhitességgel még Galilei sem bírt, még az is bizonyítékokat szolgáltatott a föld mozgása mellett, nem pedig pusztá szavakat. *Ghy Pál* pedig már a pusztá szavát is az igazság súlyával ruházta föl.

Ekkor azonban hideg zuhanyként hatott reám az 1901-ik évi május hó 24-én, a járási főszolgabírói hivatal helyiségében *Ivanka Pál* főszolgabíró által, a megyei főispán 1901 415. sz. rendelete alapján felvett jegyzőkönyvnek a végpontja s teljesen lehűtötte meghatottságomat.

Ez a végpont hangzik pedig ekképen: „*Sajnálom*, hogy ezeket a czikkeket így irtam meg. Azonban *szolgálok mentésemül* azon lelki állapotom, a melyben én akkor voltam, a mikor ellenségeim ellenem minden irányban a legelkeseredettebb hajsztát indították meg: kijelentem, miszerint a vizsgálatot vezető főszolgabíró pártatlanságáról, igazságosságáról és erélyességéről meg vagyok győződve, s tudom, hogy bármilyen jogos panaszt bárkivel szemben is hatáskörében pártatlanul, részrehajlatlanul elbírál és a tapasztaltak után a jövőben *ugy magam*, minden közigazgatási panasszal első sorban hozzá fogok fordulni, amennyiben az előjáróság a hatáskörét túllépné, valamint a nálam megjelenő panaszosokat is hozzá fogom utasítani. *Csepereghy Pál*.”

Hogy ezen jegyzőkönyvnek a sajátkezű aláírása s a *sajnálkozás*-nak jegyzőkönyvi kijelentése után, miért kellett *Ghy Pál*-nak „a régi nótáit elfújni,” hogy miért kellett a most már semmivel sem menthető czikkét megírni; az igazán lélektani rejtély.

Higye el *Ghy Pál* ur, az a „Hát csak azért is!” szintén olyan reklámtárgy, a melylyel nem lehet a haját megnöveszteni.

Az ilyen „Hát csak azért is” fele üres szavakkal, különösen a „Sajnálom” után, nem lehet bebizonyítani a föld mozgását, legfeljebb azt lehet elérni, hogy a népszerűség földje mozdul ki annak a talpa alól, a ki a főszolgabírónak adott ígéretét be nem váltja.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. urnak, Ujpest. A két hadakozó fél közt P. . .-nak van igaza, mert a „kiméletlen marakodás” ép oly kevéssé szükséges az igazság kiderítéséhez, mint a hogy nem szükségesek a spanyol inkvizíció eszközei s a katona kiképzésnél a szeme közé köpés. Embertelen vadság s durvaság a forrása ennek csak és nem az igazságszeretet.

145. végrh. sz. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbíró-ságnak 1903. évi V. 163. sz. végzése folytán **dr. Szabó Imre** ügyvéd által képviselt **Schön Ignátz** felperes részére **Szabó Jenő** alperes ellen 161 kor. követelés s jár. ere-jéig elrendelt biztosítási végrehajtás foly-tán alperestől lefoglalt és 1551 kor. becsült ingóságokra az ujbpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elren-deltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a menyinyben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Deák-u. 65. sz. alatt** leendő megtartása ha-táridőül 1903. évi február hó 27. napján dél-után 2. órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mel-lett, szükség esetén becsáron alul is elfog-nak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárvere-zendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tar-tanak a menyinyben részükre a foglalás ko-rábban eszközöltetett volna és az a végre-hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkez-déseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-lasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi február hó 12. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

62. végrh. sz. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbíró-ságnak 1903. évi V. 56. sz. kiküldő és a bpesti kir. keresk. és váltó törvszék 34390 1901. sz. elrendelő végzése folytán **dr. Lengyel Soma** ügyvéd által képviselt **Presburger Károly** felperes részére **Kiss Gyula** alperes ellen 122 kor. 18 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán al-perestől lefoglalt és 1733 koronára be-csült ingóságokra az ujbpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfog-laltatók követelése erejéig is, a menyinyben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpes-ten, Király-uteza 15. szám** alatt leendő megtartása határidőül 1903. év február hó 24. napján délután 2 órája kitűzetik, a mi-kor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb

ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárvere-zendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tar-tanak, a menyinyben részükre a foglalás ko-rábban eszközöltetett volna és ez a végre-hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkez-déseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-lasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi február hó 7-ik napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó

2236. végrh. sz. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbíró-ságnak 1902. évi V. 2066/2. sz. végzése foly-tán **dr. Osztern Lipót** ügyvéd által képvise-lt **Schulhof Ignác** felperes részére **Lich-tenstein Ármin** alperes ellen 493 kor. 28 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2948 koronára becsült ingóságokra az ujb-pesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a menyinyben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Lóvy-u. 2. szám** alatt leendő megtartása határidőül 1902. évi márczius hó 2. napján délután 2 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt buto-rok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárvere-zendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tar-tanak, a menyinyben részükre a foglalás ko-rábban eszközöltetett volna és ez a végre-hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkez-dés-ig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-lasszák.

Kelt Ujpesten, 1903-ik évi február hó 12. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

8739 tk. 902.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az ujbpesti kir. járásbíró-ság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy gróf **Károlyi Sándor** budapesti lakos végrehajta-tónak **Dr. Boros Mór** ügyvéd ügygondnok által képviselt ismeretlen tartózkodású **özy. Günther Albertné szül. Molnár Terézia** vég-rehajtást szenvedett elleni 622 kor. s jár. ir. végrehajtási ügyében a pestvidéki kir. tör-vényszék (az ujbpesti kir. járásbíró-ság) terü-letén levő Ujpesten fekvő az ujbpesti 1818. sz. tkvi betétben A 1 sorsz. 735 hrsz. alatt felvett s **özy. Günther Albertné szül. Molnár Terézia** nevére álló ingatlanra 2650 koroná-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi márczius hó 2-ik (második) napján délelőtt 9 órakor Uj-pest község-háza II. em 59. ajtó alatt megtar-tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az in-gatlan becsárának 10 %-át vagyis 265 korona készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal szá-mított és az érvényben levő magy. kir. igazságügyminiszteri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött ke-zéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujpesten, 1902. évi december hó 1-ső napján.

Az ujbpesti kir. bíróság mint tkvi hatóság.

K e s e r ü

kir. albiró.

Bérbeadó lakás.

A Kisfaludy-uteza 6. sz. „Angyal”-féle vil-lában egy szép nagy uri lakás f. évi május hó 1-ére esetleg azonnal bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítás Ujpest község-háza I. emelet 29. sz. a. nyerhető.

Arpád-ut 4. sz. házban

üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb laká-sok azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utoza 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.